

Kampen mod madspild i EU-regi

Miljø og Fødevareministeriets rolle

Madspildskonference MFVM
Århus, 22. november 2017

Zanne Dittlau, Fødevarestyrelsen

Bæredygtighed i en global kontekst

FN's Verdensmål for bæredygtig udvikling, New York september 2015:

- 17 mål – omhandler alt fra fattigdom, sult, sundhed, lighed, ligestilling, vand og sanitet til energi, infrastruktur, sikkerhed og klimaforandringer.
- Bæredygtighedsmål 12: Sikre bæredygtigt forbrug og forbrugermønstre
- Bæredygtighedsmål 12.3. I 2030 at have halveret madaffald (madspild) i detail- og forbrugerleddet og have reduceret fødevaretab i produktion, transport og primærleddet.

FN's klimaaftale, Paris december 2015:

- Temperaturstigning holdes under 2°C (helst kun 1,5°C)
- Reduktion af CO₂ (helst til balance)
- Landene skal have klimaplaner og klimamål, opdateres hver 5. år
- De rige lande skal hjælpe de fattige finansielt – min 100 mio. \$

:

Bæredygtighed i EU kontekst

Cirkulær økonomi

I en cirkulær økonomi bevares værdien af produkter og materialer længst muligt. Affald og ressourceanvendelse minimeres, og ressourcer bevares i økonomien, når produkter når udløbet af deres livscyklus, således at de anvendes igen og igen og skaber yderligere værdi. Med denne model kan der skabes varige arbejdspladser i Europa, mere innovation med deraf følgende konkurrencefordele og et beskyttelsesniveau for mennesker og miljø, som Europa kan være stolt af. Den kan også give forbrugerne mere holdbare, innovative og billigere produkter, der forbedrer deres livskvalitet.

EU's pakke om cirkulær økonomi december 2015:

- reviderede lovgivningsforslag om affald fokus på genanvendelse
- fastsættes foranstaltninger for at "lukke kredsløbet" og håndtere alle faser af et produkts livscyklus
- indsats ift. markedsbarrierer i specifikke sektorer eller materialestrømme,
- innovation og investering
- **Kommissionen vil ændre lovgivningen, således at genanvendte materialer skal omklassificeres som ikke-affald, når de opfylder en række generelle betingelser, der er ens i hele EU**

Kommissionens mission

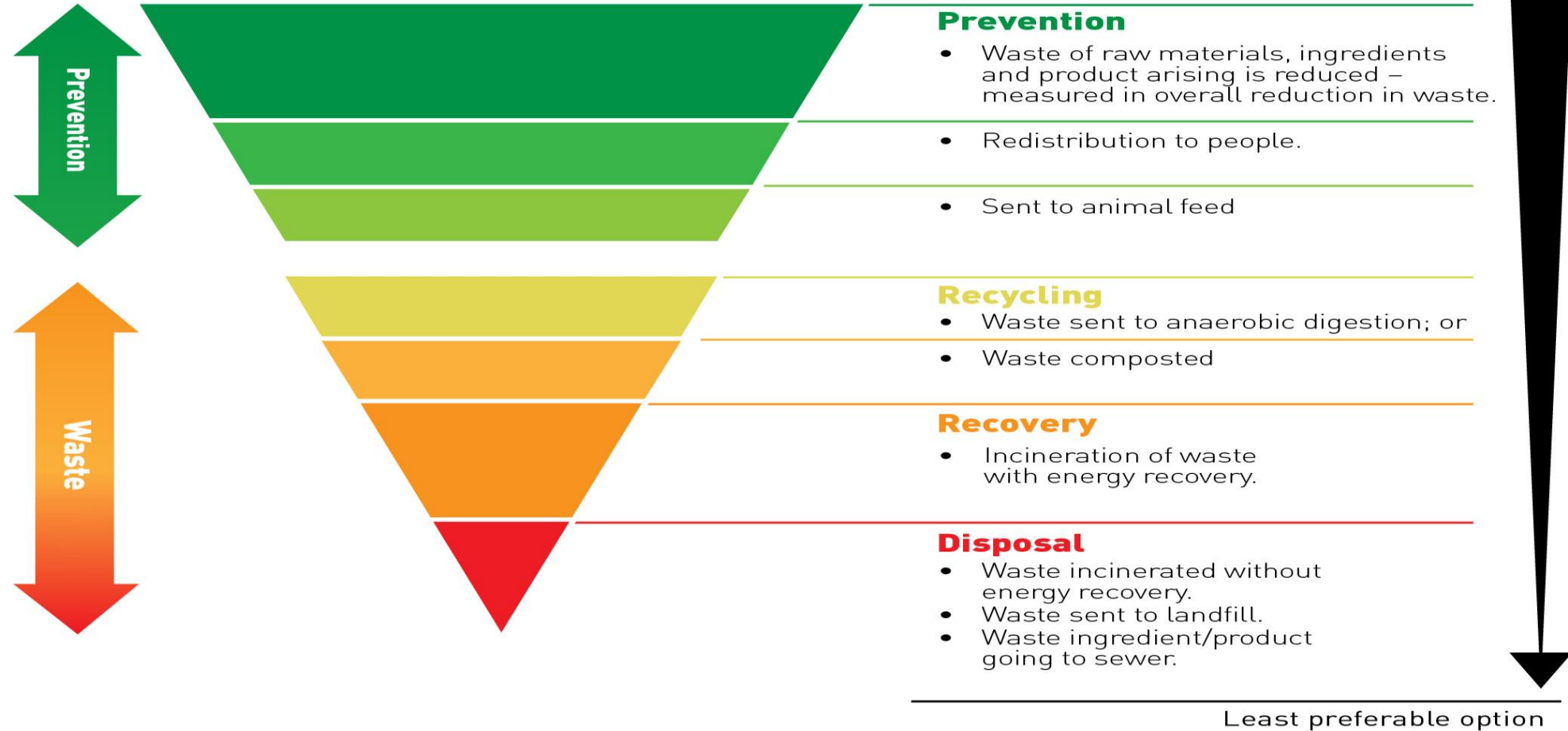
Hvad vil Kommissionen gøre for at undgå at kassere spiselige fødevarer?

Sammen med medlemsstaterne vil Kommissionen tage skridt til at **afklare EU's lovgivning vedrørende affald, fødevarer og foder** for at **lette omfordelingen af sikker og spiselig mad til mennesker i nød** og, hvis det er sikkerhedsmæssigt forsvarligt, **anvende tidligere fødevarer som en ressource til dyrefoder**. F.eks. er fodermidler udtrykkeligt udelukket fra anvendelsesområdet i lovgivningsforslaget om affald. Derved sikres, at tidligere fødevarer (f.eks. knækkede kiks eller tørt brød), der er sikre, men af markedsføringshensyn ikke kan indgå i fødevarekæden, ikke betragtes som "affald" nogetsteds i EU og derfor kan udnyttes som en ressource til produktion af dyrefoder. I samarbejde med medlemsstaterne og interessenterne vil Kommissionen også **udvikle EU-retningslinjer for fødevaredonationer til fødevaredonorer og -banker** med angivelse af, hvordan de overholder relevant EU-lovgivning (fødevaresikkerhed, sporbarhed, juridisk ansvar, moms osv.).

Kommissionen vil også udvikle en fælles EU-metode til at måle madaffald (madspild) og fastlægge relevante indikatorer.

Food and drink material hierarchy

Initiativer

EU og dens medlemsstater er fast besluttet på at opfylde FN's bæredygtighedsmål 12.3

Kommissionen vil:

- 1. Udvikle en fælles EU-metode til at måle madaffald (madspild) og fastlægge relevante indikatorer**
- 2. Skabe en platform med deltagelse af medlemsstaterne og alle aktører i fødevarekæden for at medvirke til at fastlægge de foranstaltninger, der er nødvendige for at nå målene for bæredygtig udvikling om madspild, og dele bedste praksis og opnåede resultater**
- 3. Træffe foranstaltninger til at præcisere EU's lovgivning vedrørende affald, fødevarer og foderstoffer, og fremme fødevaredonationer samt sikker anvendelse af tidligere fødevarer og biprodukter i foderstofproduktionen**
- 4. Undersøge, hvordan aktører i fødevarekæden kan forbedre anvendelsen af datomærkning og forbrugernes forståelse heraf, navnlig mærkningen "bedst før"**

Hvor langt er vi så?

1. Udvikle en fælles EU-metode til at måle madaffald (madspild) og fastlægge relevante indikatorer

- Der er afholdt 2 møder i undergruppen om monitorering
- Definitionen af madaffald (madspild) vil tage udgangspunkt i FUSIONS definitioner
- Der skal måles gennem hele fødevarekæden. Formentlig i 5 led:
  - Primær produktion
  - Fødevareindustri
  - Handel
  - Food service
  - Husholdninger
- Det tilstræbes, at der anvendes allerede eksisterende indberetningssystemer
- Indberetningsfrekvens er endnu ukendt – fastlægges i affaldsdirektivet
- Foreløbige forventning: Direktiv 2017/18 - Monitorering 2022?????

Vedtagelse af affaldsdirektivet – Kommissionen, Rådet, Europa-Parlamentet

Forhandlinger på politisk og teknisk plan, der involverer Rådet, Parlamentet og Kommissionen, startede den 30. maj og fortsætter med det formål at nå til enighed ved slutningen af 2017

Affaldslovgivning – forhandlinger:

Europa-Parlamentets ændringsforslag, der foreslår:

- en definition af madaffald (madspild)
- ambitiøse mål for reduktion af fødevareaffald i EU
- Kommissionen har fået til opgave at vurdere muligheden for at sætte ambitiøse mål og foreslå bindende mål for reduktion af fødevareaffald i fremtiden.

Det endelige resultat forventes at have en betydelig indvirkning på den fremtidige politik på madaffaldsområdet i EU.

Hvor langt er vi så?

2. EU Platform on Food Losses and Food Waste

- Etableret november 2016
- 2 årlige møder
- Repræsentanter for alle medlemsstater, erhverv, brancheorganisationer, NGO
- Etableret 3 arbejdsgrupper
  - ❖ Redistribution af fødevarer
  - ❖ Monitorering af madaffald (madspild)
  - ❖ Initiativer og Implementering

Sideløbende aktiviteter:

Inddragelse af andre dele af Kommissionen efter behov, fx landbrug, skat, digital, miljø, social

Digital platform til deling af "Best practice"

2.

European Commission

Digital tools to promote cooperation

EU Platform on Food Losses and Food Waste
Agora

Legal notice | Support/Help | Features | LATEST DOCUMENTS | Register | Login (en)

LATEST NEWS

EU and FAO join forces to take action on food waste and antimicrobial resistance
EU and Food and Agriculture Organization of the United Nations join forces to take action on food waste and antimicrobial resistance.

Commissioner for Health and Food Safety Vytenis Andriukaitis and the Director-General of Food and Agriculture Organization of the United Nations (FAO) José Graziano... read more

MDDC (Massive Open Online Course) on "Share Food, Cut Waste"
Professors at Illinois and Pennsylvania State University (PSU) have launched "Share Food, Cut Waste", a Massive Open Online Course (MOOC) addressed to all those who are interested in reducing food waste and improving food security for people in need.

The resource is open to a wide audience. For... read more

Wasted: How America is Losing Up to 40 Percent of Its Food from Farm to Fork to Landfill, a result of the National Resources Defense Council

In 2012, the National Resources Defense Council (NRDC) published Wasted: How America is Losing up to 40 Percent of Its Food from Farm to Fork to Landfill, helping spark a national debate on food waste in the US. The second edition updates and expands the original report, capturing the latest studies... read more

Short name and description
In this network, you can discuss issues related to the prevention of food loss and waste, share ideas and gather information on relevant policy areas. You can also let the community know about the needs of your organisation, raise projects and campaigns, or the reports you produce.

Check it out and sign in... read more

Members

- Christine DUBETCH, European Commission - DG Health and Food Safety (SAFE)
- Benny KUSTERS, European Commission
- Christine BELLVOIR, European Commission
- Liam DUNNICK, DG Health and Food Safety (SAFE)
- Ariane-Louise GASSER, European Commission - DG Health and Food Safety (SAFE)
- The DUMAS, European Commission - DG Health and Food Safety (SAFE)
- Alissandra FEROLAKOPOULOU, European Commission - DG Health and Food Safety (SAFE)
- Ulrika HEDSTEN, European Commission

Health and Food Safety

Refresh

A knowledge sharing network created to reduce food waste across Europe & UK

Knowledge sharing by industry professionals and individual campaigners from across Europe and the United Kingdom to reduce waste and improve food resources.

Sign up now! | Browse Resources

A third of food is wasted, making food waste the third-biggest carbon emitter globally.

- 30% of food goes to waste in supply chain
- 100 million tonnes of food waste
- 100 000 people that could have been fed a year
- £3.6 billion in financial loss a year

Source: The global loss of 30% of food is a hidden danger because the food supply chain is a major emitter of greenhouse gases. The loss of food as a result of food waste is the third-biggest carbon emitter globally.

Popular Resources

- Leading strategies on food
Learn how to reduce food waste in your organisation. Download the report and get the full story on food waste in your organisation.
- Food cooking recipes for the table-away industry
Learn how to reduce food waste in your organisation. Download the report and get the full story on food waste in your organisation.
- Food waste legislation proposal
Learn how to reduce food waste in your organisation. Download the report and get the full story on food waste in your organisation.
- Government approval waste removal procedures
Learn how to reduce food waste in your organisation. Download the report and get the full story on food waste in your organisation.
- Waste management
Learn how to reduce food waste in your organisation. Download the report and get the full story on food waste in your organisation.

Hvor langt er vi så?

3. Afklare EU's lovgivning vedrørende fødevarer - udvikle EU-retningslinjer for fødevaredonationer til fødevaredonorer og -banker med angivelse af, hvordan de overholder relevant EU-lovgivning

a. EU's retningslinjer for fødevaredonation, oktober 2017

http://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/?uri=uriserv:OJ.C_.2017.361.01.0001.01.DAN&toc=OJ:C:2017:361:FULL

Guide om fødevaredonation

- Definitioner
- ”Omfordeling af fødevareoverskud er omfattet af den generelle fødevarelovgivning”.
- Hvad angår alle aktiviteter i forbindelse med produktion og distribution af fødevarer, skal fødevarevirksomhedsledere, der beskæftiger sig med omfordeling af fødevareoverskud, i de enkelte tilfælde vurdere de nødvendige krav og bl.a. sikre, at fødevaresikkerhed og forbrugerinformation ikke kompromitteres ([artikel 17](#))
- **især** skal omfordelingsorganisationerne sørge for, at fødevarer, der markedsføres, er sikre i overensstemmelse med kravene til fødevaresikkerhed i [artikel 14](#) i den generelle fødevarelovgivning

Guide om fødevaredonation - Sporbarhed og tilbagetrækning

- Modtagere af fødevareoverskud, som er omfordelings- og velgørenhedsorganisationer, skal ligesom alle fødevarevirksomhedsledere **gennemføre de sporbarhedsforanstaltninger**, der er nødvendige for at sikre fødevareforsyningskædens sikkerhed
- Opbevare fortegnelser over, hvor de får fødevarerne fra, og hvis de leverer fødevarer til andre virksomheder, skal de også dokumentere, til hvem fødevaren er blevet distribueret (**artikel 18**)
- mindst følgende oplysninger skal opbevares for at opfylde kravene i artikel 18:
  - o leverandørens navn og adresse samt identifikation af leverede varer,
  - o kundens navn og adresse samt identifikation af leverede varer,
  - o dato og om nødvendigt tidspunkt for transaktion eller levering,
  - o mængde, hvor det er relevant, eller antal.
- Minimumsperioden for opbevaring af sporbarhedsregistreringer, - 2 til 5 år vil opfylde kravet
- **De skal trække usikre fødevarer tilbage** eller tilbagekalde eller anmelde dem som beskrevet i **artikel 19** i den generelle fødevarelovgivning:

EU guide om donation – Registrering som fødevarevirksomhed

- Eftersom omfordelings- og velgørenhedsorganisationers aktiviteter primært er relateret til omfordeling af fødevarer, kan de i henhold til den generelle fødevarerlovgivning betragtes som fødevarevirksomhedsledere, der beskæftiger sig med **aktiviteter inden for "detailhandel"**.
- Det er dog vigtigt at overveje i det enkelte tilfælde, hvilken type aktivitet, der udføres af organisationer, der beskæftiger sig med omfordeling af fødevarer, da de relevante regler og de tilhørende forpligtelser kan variere.
- **ANSVAR**
- **Det skal understreges, at kravet om det primære ansvar gælder for alle fødevarevirksomhedsledere, uanset om fødevarerne sælges eller doneres.**
- Den eneste forskel er, at der tilføjes et yderligere led i omfordelingskæden (det vil sige omfordelingsorganisationen og/eller velgørenhedsorganisationen), som er ansvarlig for operationen under sin respektive ledelse.

Specifikke for Danmark ☺

- Derfor kan operationer som at åbne et net med appelsiner for at skille de fordærvede fra dem, der er egnet til direkte konsum – **uanset om det er donoren (f.eks. detailforhandleren) eller modtageren**, der gør det – lade sig gøre, så længe det efter en grundig vurdering kan sikres, at den fødevare, der omfordeles, er sikker at spise.
- **Præcisering** af marginal, lokal og begrænset for animalske fødevarer (1/3 reglen)
- I forbindelse med omfordeling af fødevareoverskud er det afgørende at sikre, at slutmodtagerne har adgang til **de samme oplysninger** som dem, der kræves og gives, når de køber fødevarer i butikken
- Hvad angår donation af fødevarer, der er mærket med "sidste anvendelsesdato", bør fødevaredonorerne sikre, at der er **tilstrækkelig holdbarhed tilbage** ved levering af sådanne produkter til fødevarebanker og andre velgørenhedsorganisationer, så de kan omfordeles og bruges på sikker vis af den endelige forbruger inden den angivne "sidste anvendelsesdato"

Hvor langt er vi så?

3. Afklare EU's lovgivning vedrørende fødevarer - udvikle EU-retningslinjer for fødevaredonationer til fødevaredonorer og -banker med angivelse af, hvordan de overholder relevant EU-lovgivning (fortsat)

3b. Afklare EU's lovgivning foder - anvende tidligere fødevarer til dyrefoder

- Vejledning om anvendelse af tidligere fødevarer til foder – forventet 2018

3c. Revision af affaldsdirektivet

- Forventet vedtagelse 2018

Hvor langt er vi så?

4. Undersøge, hvordan aktører i fødevarekæden kan forbedre anvendelsen af datomærkning og forbrugernes forståelse heraf, navnlig mærkningen "bedst før"

Euro flash survey, oktober 2015:

- Forbruger anerkender eget ansvar, og at der også er en økonomis vinkel på madspild
- 58% tjekker datoen – dem over 55 betydeligt oftere end unge
- Kun 47% forstår "bedst før" mærkningen
- Kun 40% forstår "sidste anvendelsesdato" mærkningen – for begge kategorier – unge bedst
- 44% ville savne dato mærkning på ikke fordærvelige fødevarer som fx pasta, ris m.fl.

Undtage flere fødevareprodukter for krav om datomærkning

- Det er ikke helt simpelt!!

Anbefalinger fra datomærkningsprojekt

- Udarbejde vejledning til fødevarevirksomheder mht. til at vælge mærkning med enten ”bedst før” eller ”sidste anvendelsesdato
- Udarbejde videnskabelig/teknisk vejledning til at fastsætte holdbarhed
- Støtte forskning i innovativ opbevaring/mærkning
- Støtte forskning i forbrugeradfærd
- Anvende forskningsresultater i forbrugeradfærd inden igangsættelse af forbrugerkampagner
- Sikre udveksling af ”best practice” i pakke/emballeringsindustrien

Følg selv med – her:

EU-Kommissionens sider om madspild:

https://ec.europa.eu/food/safety/food_waste/stop_en

EU platformens møder:

https://ec.europa.eu/food/safety/food_waste/eu_actions/eu-platform/meetings-eu-platform-food-losses-and-food-waste_en

TAK FOR OPMÆRKSOMHEDEN

